

D E C I Z I E

22 decembrie 2015

mun.Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău în componența:

Președintele ședinței, judecător

Budăi Nelea

Judecători

Efros Valeriu și Muruianu Ion

examinând în ordine de recurs cererea de recurs înaintată de recurenta ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL împotriva încheierii Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 05.10.2015, în cauza civilă la cererea înaintată de SC „Universal-Farm” SRL privind desființarea hotărârii arbitrale nr.55/289/14 din 18.12.2014,-

C o n s t a t ă :

SC „Universal-Farm” SRL s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere prin care a solicitat desființarea hotărârii arbitrale pronunțate de către Curtea de Arbitraj Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova din 18.12.2014 în dosarul ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL către SC „Universal-Farm” SRL

În motivarea cererii a indicat că, la data de 18 decembrie 2014 Curtea de Arbitraj Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova a pronunțat o hotărâre arbitrală prin care a admis integral acțiunea arbitrală înaintată de ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL către SC "Universal-Farm" SRL și a dispus încasarea datoriei pecuniare în sumă de 17272,32 Euro și de 9900 lei cu titlu de cheltuieli de arbitraj.

Afirmă că, litigiul respectiv a fost soluționat anterior prin tranzacția de împăcare, care la data de 25.06.2014 a fost confirmată de către Curtea de Arbitraj Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova pe marginea litigiului legat de executarea obligațiilor ce reies din contractul de leasing financiar nr.865/CLF din 27.11.2012, astfel, în urma tranzacției părțile au convenit asupra achitării unei anumite sume de bani, după care ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL se obligă să transmită obiectul contractului de leasing către SC "Universal-Farm" SRL.

Menționează că, prin tranzacția de împăcare respectivă părțile au soluționat definitiv toate litigiile pe marginea contractului de leasing financiar nr.865/CLF din 27.11.2012, iar potrivit pct.1.3 din tranzacția de împăcare, contractul de leasing rămâne valabil până la momentul executării tranzacției, adică la data de 24.06.2014, când SC "Universal-Farm" SRL a achitat ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL suma de 345490,31 lei.

Invocă că, la data de 30.09.2014 ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL a depus cerere la Curtea de Arbitraj Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova când nu mai era valabilă clauza arbitrală inclusă în condițiile generale ale contractului de leasing financiar nr.865/CLF din 27.11.2012.

Explică că, Curtea de Arbitraj Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova a încălcat în mod deschis normele de drept procedural prevăzute de legislația Republicii Moldova în vigoare, fapt pentru care reprezentantul SC "Universal-Farm" SRL a semnalat curtea, și anume că ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL nu a respectat procedura prealabilă, iar cererea de arbitraj este semnată de către persoană neîmputernicită și copiile documentelor anexate nu sunt confirmate în modul stabilit.

Solicită admiterea cererii și desființarea hotărârii arbitrale pronunțate de către Curtea de Arbitraj Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, în componența arbitrilor D.Brașoveanu, A.Smochină și D.Postovan, în dosarul ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL către SC "Universal-Farm" SRL în data de 18 decembrie 2014.

Prin încheierea Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 05.10.2015, s-a admis cererea înaintată de SC „Universal-Farm” SRL privind desființarea hotărârii arbitrale nr.55/289/14 din 18.12.2014, s-a desființat hotărârea arbitrală pronunțată de Curtea de Arbitraj Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova din 18.12.2014. S-a încasat din contul lui ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL în beneficiul lui SC „Universal-Farm” SRL taxa de stat achitată pentru înaintarea cererii de desființare, în sumă de 100 (o sută) lei.

La data de 16.10.2015 ÎCS "Raiffeisen Leasing" SRL, în persoana directorului general Cornelia Cozlovski și directorului financiar Andrei Plămădeală, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de fond, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de desființare a hotărârii arbitrale nr.55/289/14 din 18.12.2014, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, prima instanță a citat eronat art.480 CPC, iar sancțiunea procesuală și anume restituirea cererii de chemare în judecată ori scoaterea cererii de pe rol care a stat la baza desființării hotărârii arbitrale, se aplică doar în

rezultarea cererii de chemare în judecată ori scoaterea cererii de pe rol care a stat la baza desemnării notariului arbitral, se aplica doar în cazurile, în care soluționarea prealabilă a litigiului este prevăzută de lege ori contract, sau, legea care guvernează relațiile dintre părți (Legea cu privire la Leasing și Codul Civil), nici contractul de leasing nr.865/CLF din 27.11.2012, semnat între Î.C.S. "Raiffeisen Leasing" S.R.L. și "Universal Farm" S.R.L., o atare procedură nu impune (a se vedea pct.1.3 din contractul de leasing).

Argumentează că, cu titlu de menținere a unor raporturi amiabile, în scopul tranșării litigiului pe cale extrajudiciară Î.C.S. „Raiffeisen Leasing” S.R.L., la data de 17.07.2014, a expediat către „Universal Farm” S.R.L. pretenția nr. 449, iar la data de 08.08.2014 notificarea nr.685, care a fost expediată la adresa indicată de Universal Farm S.R.L. pe foaia de antet pentru care este și aviz de recepție semnat de "Universal Farm S.R.L., astfel, procedura prealabilă a fost respectată, iar probe, în acest sens, se conțin și la materialele dosarului.

Relevă că, în materialele dosarului de asemenea se conțin și scrisorile "Universal-Farm S.R.L. din 18.07.2014, 17.11.2014 și 24.12.2014, prin care ultimul a refuzat achitarea facturilor înaintate de "Raiffeisen Leasing" S.R.L., fapt care suplimentar denotă refuzul "Universal - Farm" S.R.L. pentru intențiile "Raiffeisen Leasing" S.R.L. de a soluționa amiabil litigiul, iar pe cale de consecință, se constată că instanța, în mod eronat, a determinat că, nu s-au prezentat dovezi, care să confirme faptul că, nu a fost respectată procedura prealabilă.

Invocă că, cererea de arbitraj a fost semnată de către Elena Usova, care a avut împuterniciri în acest sens, prin procura nr.12 din 25 septembrie 2014, astfel, ultima deținea plenitudinea împuternicirilor, în conformitate cu Regulamentul Curții de Arbitraj, de pe lângă Camera de Industrie și Comerț a Republicii Moldova.

Susține că, în cazul în care intimatul a determinat prezența unor excepții, acesta urma de a le invoca în cadrul instanței de arbitraj, în conformitate cu art. 19 alin. (1) și alin. (2) al Legii cu privire la Arbitraj „în termenul convenit de părți ori stabilit de instituția arbitrală, în cel mult 30 de zile de la primirea copiei de pe cererea de arbitraj, pîrîtul face o referință, în care expune excepțiile privind cererea reclamantului, răspunsul în fapt și în drept la această cerere, probele propuse în apărare, precum și, în modul corespunzător, mențiunile prevăzute la art. 17. Excepțiile și alte mijloace de apărare pe care pîrîtul nu le-a menționat în referință trebuie ridicate, sub sancțiunea decăderii, cel târziu la data primului termen de înfățișare, în cazul în care procedura arbitrală are loc în baza înscrisurilor, documentelor și altor dovezi scrise, prezentate de părți, fără dezbateri orale, pîrîtul trebuie să ridice excepțiile în cel mult 15 zile de la data depunerii referinței. La o dată ulterioară, pîrîtul este decăzut din dreptul de a prezenta excepții.” însă ulterior intimatul, S.R.L. „Universal - Farm”, fiind decăzut din dreptul de a le înainta, iar instanța nu era în drept de a realiza constatarea, în partea ce ține de semnarea cererii de arbitraj de o persoană, căruia nu i-au fost conformate împuternicirile, contrar circumstanțelor de fapt a pricinii.

Menționează că, potrivit procesului-verbal, pe cauza dedusă judecătii, examinarea cauzei în fond, în cadrul instanței de arbitraj, a avut loc, mai mult ca atât, însăși pîrîtul a răspuns la întrebarea tribunalului, prin care a confirmat că este de acord cu calculul prezentat, și faptul că acesta coincide cu contractul de leasing și anexele la acesta.

Explică că, încheierea nr. 2c - 69/15 din 05 octombrie 2015, este neîntemeiată și nemotivată, datorată rolului inactiv al instanței, care nu a fost ghidată în aflarea adevărului, sau, analizînd încheierea recurată, instanța nu a combătut toate circumstanțele invocate din referința recurentului Î.C.S. „Raiffeisen Leasing” S.R.L.

Specifică că, la data de 21 mai 2015 Curtea de Apel Chișinău, Colegiul Civil și de Contencios Administrativ prin decizia nr. 2rc -132/15, a decis de a respinge recursul declarat de către SC „Universal- Farm” S.R.L., cu menținerea în vigoare a încheierii Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 05 februarie 2015, adoptate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Î.C.S. „Raiffeisen Leasing” S.R.L. față de S.R.L. „Universal Farm” privind eliberarea titlului de executare silită a hotărîrii arbitrale nr. 55/289/14 din 18.12.2014 emisă de către Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

La data de 02.11.2015 pricina a fost distribuită în mod aleatoriu spre examinare în ordine de recurs.

La data de 14.12.2015 reprezentantul intimatului SC „Universal-Farm” SRL, Botnari Andrei a depus referință la cererea de recurs, solicitînd respingerea recursului, ca fiind neîntemeiat, cu menținerea încheierii primei instanțe, ca fiind legală.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15.12.2015 s-a amânat examinarea recursului declarat de către recurenta ÎCS “Raiffeisen Leasing” SRL pentru data de 22.12.2015, ora 10:00 cu remiterea către recurenta ÎCS “Raiffeisen Leasing” SRL și reprezentantul ei, avocatului Demcenco Radu copiilor de pe referința și de pe înscrisurile anexate la ea.

La data de 21.12.2015 reprezentantul recurentei ÎCS “Raiffeisen Leasing” SRL, avocatului Demcenco Radu a depus obiecții la referința înaintată de intimata SC „Universal-Farm” SRL.

Studiînd și analizînd motivele invocate în recurs, referință, în cumul cu materialele pricinii, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul este neîntemeiat și pasibil de a fi respins cu menținerea încheierii instanței de fond, avînd în vedere următoarele considerente.

În conformitate cu art.423, 424 alin. (1) și art. 426 alin. (3) CPC, Curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătoria. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Potrivit art.425 CPC termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei, recurenta respectînd acest termen.

În baza art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Convingerea instanței de recurs privind respingerea recursului se bazează pe argumentele ce urmează.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că, intimata-reclamantă SC „Universal-Farm” SRL s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere prin care a solicitat desființarea hotărârii arbitrale pronunțate la data de 18.12.2014 de către Curtea de Arbitraj Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în dosarul ÎCS “Raiffeisen Leasing” SRL către SC „Universal-Farm” SRL (f.d.3-8), iar prin încheierea Judecătoriai Comerciale de Circumscripție din 05.10.2015, s-a admis cererea înaintată de SC „Universal-Farm” SRL privind desființarea hotărârii arbitrale nr.55/289/14 din 18.12.2014, s-a desființat hotărârea arbitrală pronunțată de Curtea de Arbitraj Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova din 18.12.2014. S-a încasat din contul lui ÎCS “Raiffeisen Leasing” SRL în beneficiul lui SC „Universal-Farm” SRL taxa de stat achitată pentru înaintarea cererii de desființare, în sumă de 100 (o sută) lei (f.d.130-132).

Astfel, obiectul prezentului recurs îl reprezintă dezacordul ÎCS “Raiffeisen Leasing” SRL cu încheierea instanței de fond cu privire la desființarea hotărârii arbitrale pronunțată de Curtea de Arbitraj Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova din 18.12.2014.

Cadrul legal relevant speței.

Legea nr.23-XVI din 22.02.2008 cu privire la arbitraj.

Articolul 1. Domeniul de aplicare și scopul prezentei legi

(1) Prezenta lege reglementează modul de constituire, de organizare și de funcționare a arbitrajului.

(2) În conformitate cu prezenta lege, arbitrajul poate decide asupra unui litigiu care a apărut din raporturile de drept civil în sens larg dintre părțile cu capacitate deplină de exercițiu, dacă litigiul a fost trimis, cu acordul părților, spre soluționare în arbitraj, cu excepția litigiilor în materii în care legea nu permite soluționarea lor pe calea arbitrajului.

(3) Dacă printr-un tratat internațional la care Republica Moldova este parte se prevede un alt mod de constituire și de funcționare a arbitrajului decât cel stabilit de prezenta lege, se vor aplica prevederile tratatului internațional.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

arbitraj – cale alternativă de soluționare a litigiilor atît de către arbitri numiți pentru fiecare caz aparte (arbitraj ad-hoc), cît și de instituții permanente de arbitraj;

arbitru – persoană fizică aleasă de părți sau numită în modul stabilit de părți pentru soluționarea prin arbitraj a litigiului;

instanță de judecată competentă – instanță de judecată de drept comun în litigiile ce fac obiectul competenței judecătoriilor în conformitate cu competența jurisdicțională și competența generală stabilite de legislația procedurală civilă;

convenție de arbitraj – acord în a cărui bază părțile remit spre soluționare în arbitraj toate litigiile sau o parte din litigii, care au apărut sau care ar putea să apară între ele ca rezultat al unui raport juridic contractual sau necontractual. Convenția de arbitraj poate fi exprimată sub formă de clauză arbitrală inserată în contract ori sub formă de acord independent;

litigiu – conflict izvorît din raporturi juridice civile, inclusiv patrimoniale, dintre părți, din raporturi obligaționale contractuale și necontractuale, cum ar fi: vînzarea-cumpărarea, prestarea de servicii, executarea de lucrări și altele asemenea sau din raporturi de proprietate și din alte drepturi reale, inclusiv din dreptul de proprietate intelectuală;

clauză compromisorie – clauză prin care părțile convin ca eventualele litigii născute din contractul în care este inserată sau în legătură cu acesta să fie soluționate prin arbitraj, arătîndu-se instituția de arbitraj. Valabilitatea clauzei compromisorii este independentă de valabilitatea contractului în care este inserată;

compromis – înțelegere între părți ca un litigiu izvorît cu certitudine între ele să fie soluționat prin arbitraj, indicîndu-se, sub sancțiunea nulității, obiectul litigiului și instituția de arbitraj.

Articolul 3. Arbitrabilitatea

(1) Poate face obiectul unei convenții arbitrale orice drept patrimonial. O convenție arbitrală cu privire la drepturi nepatrimoniale poate avea efecte juridice în măsura în care părțile sînt îndreptățite să încheie o tranzacție cu privire la obiectul aceluia litigiu.

(2) Pretențiile care țin de dreptul familiei, pretențiile izvorîte din contractele de locațiune (chirie) a încăperilor de locuit, inclusiv litigiile cu privire la încheierea, validitatea, încetarea și calificarea unor astfel de contracte, pretențiile și drepturile patrimoniale cu privire la locuințe nu pot face obiectul unei convenții arbitrale.

(3) Prezenta lege nu aduce atingere nici unei legi în a cărei virtute unele litigii nu pot fi supuse arbitrajului decât sub anumite condiții.

Articolul 4. Principiile de bază ale arbitrajului

Principiile de bază ale arbitrajului sînt:

a) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

b) legalitatea;

c) libertatea convențiilor în arbitraj;

d) constituirea arbitrajului în conformitate cu convenția părților;

e) contradictorialitatea;

f) respectarea dreptului la apărare;

g) confidențialitatea.

Articolul 17. Sesizarea instituției arbitrale

(1) Partea care se consideră vătămată într-un drept al său poate să depună în scris instituției arbitrale o cerere de arbitraj.

(2) Cererea de arbitraj va cuprinde:

a) numele și domiciliul, pentru persoanele fizice, denumirea și sediul, pentru persoanele juridice, sau reședința părților;

b) numele persoanei care reprezintă partea în litigiu;

c) referința la convenția de arbitraj;

d) motivele de fapt și de drept, precum și probele pe care se întemeiază cererea;

e) obiectul și valoarea cererii, precum și indicarea calculului prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori;

f) numele și domiciliul persoanei numite în calitate de arbitru;

g) semnătura părții.

(3) La cererea de arbitraj se anexează procura, eliberată conform prevederilor legale, care confirmă împuternicirile reprezentantului în instituția arbitrală, potrivit alin.(2) lit.b), copia de pe contract în care este inserată convenția de arbitraj și, după caz, copia de pe compromis.

Articolul 19. Referința și acțiunea reconvențională

(1) În termenul convenit de părți ori stabilit de instituția arbitrală, în cel mult 30 de zile de la primirea copie de pe cererea de arbitraj, pîrîtul face o referință, în care expune excepțiile privind cererea reclamantului, răspunsul în fapt și în drept la această cerere, probele propuse în apărare, precum și, în modul corespunzător, mențiunile prevăzute la art.17.

(2) Excepțiile și alte mijloace de apărare pe care pîrîtul nu le-a menționat în referință trebuie ridicate, sub sancțiunea decăderii, cel tîrziu la data primului termen de înfățișare. În cazul în care procedura arbitrală are loc în baza înscrisurilor, documentelor și altor dovezi scrise, prezentate de părți, fără dezbateri orale, pîrîtul trebuie să ridice excepțiile în cel mult 15 zile de la data depunerii referinței. La o dată ulterioară, pîrîtul este decăzut din dreptul de a prezenta excepții.

(3) Dacă are pretenții împotriva reclamantului derivînd din același raport juridic, pîrîtul poate face acțiune reconvențională, care se soluționează concomitent sau ulterior cererii de arbitraj. În cazul în care invocă obiecții față de circumstanțele înaintate de reclamant, pîrîtul poate introduce referință. Acțiunea reconvențională se depune în termenul de depunere a referinței sau cel tîrziu la data primului termen de înfățișare și trebuie să întrunească aceleași condiții ca și cererea principală.

(4) Intentarea acțiunii reconvenționale se face potrivit regulilor generale de intentare a acțiunii.

(5) Pîrîtul trimite reclamantului și fiecărui arbitru copia de pe referință sau, după caz, de pe acțiunea reconvențională, de pe înscrisurile anexate la ea.

Articolul 20. Condițiile procedurii arbitrale

(1) Arbitrajul trebuie să fie imparțial și să abordeze cauza arbitrală într-o manieră practică și expeditivă.

(2) Procedura arbitrală trebuie să asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărîrii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

Articolul 25. Administrarea probelor

(1) Administrarea probelor se efectuează în ședință a arbitrajului.

(2) Instituția arbitrală poate dispune ca administrarea probelor să fie efectuată în fața unui arbitru din componența sa.

Articolul 27. Dreptul aplicabil fondului litigiului și competența deciderii asupra litigiului :

(1) Arbitrajul soluționează litigiul în conformitate cu normele de drept pe care părțile le-au ales ca fiind aplicabile fondului litigiului, stabilite în contract sau în alt acord al părților.

(2) Arbitrajul aplică normele de drept ale Republicii Moldova, ale altor state, precum și uzanțele comerciale în astfel de litigii.

(3) Arbitrajul are dreptul să hotărască asupra competenței sale de a decide asupra litigiului și, în legătură cu aceasta, asupra validității convenției de arbitraj. Constatarea nulității contractului nu implică deplin drept nulitatea convenției de arbitraj inserate în contract. Decizia prin care arbitrajul se declară competent nu poate fi atacată în instanță de judecată decât concomitent cu hotărîrea finală asupra fondului litigiului.

Articolul 29. Forma și conținutul hotărîrii :

(1) Hotărîrea se emite în scris și se semnează de toți membrii completului de arbitraj sau, după caz, de arbitrul unic, indicîndu-se motivul lipsei uneia dintre semnături.

(2) Hotărîrea arbitrală trebuie să cuprindă:

a) componența arbitrajului, data și locul pronunțării sale;

b) numele și domiciliul, pentru persoanele fizice, denumirea și sediul, pentru persoanele juridice, sau reședința părților;

c) referința la convenția de arbitraj în al cărei temei s-a procedat la arbitraj;

d) obiectul litigiului;

e) motivele de fapt și de drept ale hotărîrii, iar în cazul arbitrajului în echitate, motivele care stau la baza soluției;

f) semnăturile arbitrilor;

g) alte prevederi.

(3) La cererea oricărei părți, arbitrajul trebuie să ia o hotărîre de interpretare a dispozițiilor din hotărîrea arbitrală în termen de 30 zile de la data adoptării hotărîrii.

(4) Greșelile tipografice, de calcul sau alte greșeli similare ori omisiuni din hotărîre pot fi rectificate, printr-o încheiere, la cererea oricărei părți sau din oficiu de către arbitri, în termenul prevăzut de alin.(3).

(5) Hotărîrea de completare, hotărîrea de interpretare și încheierea de corectare a greșelilor se dau cu citarea părților. Aceste acte fac parte integrantă a hotărîrii arbitrale. O parte poate solicita instanței arbitrale rectificarea hotărîrii arbitrale sau pronunțarea unei hotărîri adiționale doar cu notificarea celeilalte părți.

(6) Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor de completare, interpretare sau corectare a hotărîrii arbitrale.

(7) Dosarul se păstrează la instituția permanentă de arbitraj sau, în cazul arbitrajului ad-hoc, la instanța de judecată care ar fi fost competentă să decidă în cauză dacă nu exista convenția de arbitraj.

Articolul 31. Contestarea hotărîrii arbitrale în instanță de judecată competentă :

(1) Hotărîrea arbitrală poate fi contestată de orice parte printr-o cerere în anulare adresată instanței de judecată competente în termen de 3 luni din ziua primirii hotărîrii arbitrale de către partea care a depus cererea de anulare.

(2) Instanța de judecată va pronunța o încheiere cu privire la desființarea totală sau parțială a hotărîrii arbitrale sau la refuzul de a o desființa, în condițiile [Codului de procedură civilă al Republicii Moldova](#).

(3) Procedura de contestare a hotărîrilor arbitrale este reglementată de [Codul de procedură civilă al Republicii Moldova](#).

Potrivit Titlului V capitolul XLIII Cod de Procedură Civilă, este reglementată procedura în pricinile de contestare a hotărîrilor arbitrale.

În baza art. 477 CPC:

(1) Hotărîrea arbitrală pronunțată pe teritoriul Republicii Moldova poate fi contestată în judecată de către părțile în arbitraj, înainte de o cerere de desființare a hotărîrii arbitrale în conformitate cu art.479.

(2) Părțile nu pot renunța prin convenție arbitrală la dreptul de a contesta hotărîrea arbitrală. La acest drept se poate renunța după pronunțarea hotărîrii arbitrale.

(4) Cererea de desființare a hotărîrii arbitrale se impune cu taxă de stat în quantum stabilit de lege pentru cererea de eliberare a titlului executoriu.

Articolul 478. Cuprinsul cererii

(1) Cererea de desființare a hotărârii arbitrale se depune în scris și se semnează de partea care contestă hotărârea sau de reprezentantul ei.

(2) În cererea de desființare a hotărârii arbitrale se indică:

- a) instanța căreia îi este adresată cererea;
- b) denumirea și componența nominală a arbitrajului care a adoptat hotărârea;
- c) numele sau denumirea părților în arbitraj, domiciliul sau sediul lor;
- d) locul și data pronunțării hotărârii arbitrale;
- e) data înmînării hotărârii arbitrale părții care a adresat în judecată cererea de desființare a hotărârii;
- f) solicitarea părții interesate de a desființa hotărârea arbitrală, motivele contestării hotărârii.

(3) Cererea poate cuprinde, de asemenea, număr de telefon, fax, adresa electronică, alte date.

(4) La cererea de desființare a hotărârii arbitrale se anexează:

- a) hotărârea arbitrală în original sau în copie legalizată în modul stabilit. Copia de pe hotărârea arbitrajului permanent se autentifică de președintele arbitrajului permanent, iar copia de pe hotărârea arbitrajului constituit pentru soluționarea unui anumit litigiu trebuie să fie autentificată notarial;
- b) convenția arbitrală în original sau în copie legalizată în modul stabilit;
- c) actele care argumentează cererea de desființare a hotărârii arbitrale;
- d) dovada de plată a taxei de stat;
- e) copia de pe cererea de desființare a hotărârii arbitrale;
- f) procura sau un alt act care atestă împuternicirile persoanei de a semna cererea.

(5) Cererea de desființare a hotărârii arbitrale depusă cu nerespectarea condițiilor prezentului articol se restituie solicitantului sau ei nu i se dă curs în conformitate cu art.170 și 171.

Articolul 479. Examinarea cererii

(1) Cererea de desființare a hotărârii arbitrale se examinează în ședință de judecată în cel mult o lună de la data intrării ei în judecată, potrivit regulilor stabilite de prezentul cod.

(2) În cadrul pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare, la solicitarea ambelor părți în arbitraj, judecătorul poate cere arbitrajului, potrivit regulilor stabilite de prezentul cod pentru reclamarea probelor, materialele dosarului, hotărârea arbitrală, care se contestă, în original.

(3) Părțile în arbitraj sînt înștiințate legal despre locul, data și ora ședinței de judecată. Neprezentarea lor însă nu împiedică dezbateri pricinii.

(4) În timpul dezbaterii pricinii, judecata constată, în urma cercetării probelor prezentate de părți în argumentarea pretențiilor și obiectivelor lor, existența sau lipsa temeiurilor pentru desființarea hotărârii arbitrale, prevăzute de art.480.

În virtutea art.480 CPC, sunt prevăzute temeiurile pentru desființarea hotărârii arbitrale:

(1) Hotărârea arbitrală se desființează numai în cazurile prevăzute de prezentul articol.

(2) Hotărârea arbitrală se desființează în cazul cînd partea care cere desființarea hotărârii prezintă în judecată probe despre faptul că:

- a) litigiul examinat de arbitraj nu poate fi, potrivit legii, obiectul dezbaterii arbitrale;
- b) convenția arbitrală este nulă în temeiul legii;
- c) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și temeiurile, locul și data pronunțării ori nu este semnată de arbitri;
- d) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu pot fi executate;
- e) arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenția arbitrală;
- f) partea interesată nu a fost înștiințată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, inclusiv despre locul, data și ora ședinței arbitrale sau, din alte motive întemeiate, nu s-a putut prezenta în fața arbitrajului pentru a da explicații;
- g) arbitrajul s-a pronunțat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală ori care nu se înscrie în condițiile convenției,

ori hotărîrea arbitrală conține dispoziții în probleme ce depășesc limitele convenției arbitrale. Dacă dispozițiile în problemele cuprinse în convenția arbitrală pot fi separate de dispozițiile care nu decurg din convenție, instanța judecătorească poate desființa numai acea parte a hotărîrii arbitrale în care se conțin dispoziții ce nu se înscriu în convenția arbitrală;

h) hotărîrea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri.

Instanța de recurs invederează că, SC „Universal-Farm” SRL a invocat, ca și temei juridic de desființare a hotărîrii arbitrale prevederile art.480 alin.(2) lit.a),e),h) CPC și a argumentat prin aceea că, litigiul examinat de arbitraj nu poate fi, potrivit legii, obiectul dezbaterii arbitrale, procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenția arbitrală, hotărîrea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri, deoarece litigiul, pe baza raportului contractual, a fost soluționat definitiv prin tranzacția părților, confirmată prin Hotărîrea din 25.06.2014 a aceluiași Tribunal Arbitral(f.d.16-22), reclamantul nu a întreprins măsuri de soluționarea prealabilă a pricinii, iar cererea de arbitraj este semnată de o persoană neîmputernicită.

Totodată, instanța de fond a reținut stipulările art.480 alin.(2) lit.h) CPC și a motivat că: „hotărîrea arbitrală se desființează în cazul cînd partea care cere desființarea hotărîrii prezintă în judecată probe despre faptul că litigiul examinat de arbitraj nu poate fi, potrivit legii obiectul dezbaterii arbitrale, astfel în urma examinării probelor administrate, instanța constată că nu s-au prezentat dovezi care să confirme faptul că a fost respectată procedura prealabilă a pricinii. Totodată, cererea de arbitraj a fost semnată de o persoană, la cererea de arbitraj nefiind anexate actele ce confirmă împuternicirile acestuia. Se stabilește că au fost încălcate grav drepturile fundamentale ale părții în arbitraj, ceea ce a dus la imposibilitatea de a se apăra în instanța de arbitraj. Astfel, potrivit procesului-verbal al ședinței de arbitraj nu s-a examinat fondul cauzei ci demersul SC „Universal-Farm” SRL de scoatere de pe rol a cererii de arbitraj”.

În accepțiunea instanței de recurs, Hotărîrea adoptată de Curtea de Arbitraj Internațional de pe lîngă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova din 18.12.2014 temeinic a fost desființată și, în acest sens, se vor reține următoarele aspecte și anume:

1. Litigiul părților a fost deja soluționat prin Hotărîrea din 25.06.2014 a Tribunalului Arbitral al Curții de Arbitraj Internațional de pe lîngă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova(f.d.16-22).

Colegiul subliniază că, în punctul 5 din dispozitivul Hotărîrii din 25.06.2014 cert a fost statuat că, în cazul în care pîrîtul se va eschiva de la efectuarea plăților sau va comite alte încălcări, reclamantul va fi în drept în mod incontestabil să declare scadente toate sumele datorate și de a se adresa în instanța competentă cu cerere de eliberare a titlului executoriu, inclusiv pentru a încasa toate datoriile și penalitățile, calculate conform contractului de leasing și legii cu privire la leasing, prin urmare atît ÎCS „Raiffeisen Leasing” SRL, cît și Tribunalul Arbitral au nesocotit acest act juridic irevocabil, iar argumentele recurentului despre aceea că, solicitarea de încasare a sumei de 17272,32 Euro reprezintă un alt litigiu sunt lipsite de temei și se resping, or aceste pretenții rezultă exact din același contract de leasing, care face obiectul tranzacției confirmate și necontestate.

2. Cererea de arbitraj a fost semnată de persoane neîmputernicite.

La acest compartiment instanța de recurs reține că, la data de 30.09.2014, cererea privind încasarea datoriilor, adresată către de Curtea de Arbitraj Internațional de pe lîngă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova a fost înregistrată sub nr.1566, iar semnatarii cererii sunt Director risc Elena Usova și Director Financiar Andrei Plămădeală(f.d.46-47).

Totodată, administratorul și conducătorul ÎCS „Raiffeisen Leasing” SRL este Directorul General Cornelia Cozlovski, circumstanță confirmată de părțile litigante.

Colegiul observă că, în cererea de arbitraj se menționează faptul că la cerere se anexează copia procurii nr.20/14 din 29.01.2014, care, așa cum rezultă din afirmațiile recurentului, a fost eliberată lui Ghenadie Pîntea, dar acesta nu a semnat cererea de arbitraj, iar cererea de arbitraj a fost semnată de autorii ei Elena Usova și Andrei Plămădeală în baza procurii nr.12 din 25 septembrie 2014, însă în textul acestui înscris lipsesc împuternicirile cu privire la semnarea și depunerea cererii în arbitraj, în sensul conferit de art.75,80-81 CPC(f.d.85).

Deci, împrejurările de fapt și de drept, aduse în fața Curții de Arbitraj Internațional de pe lîngă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, indicau cert la faptul că, pe de o parte, cererea a fost semnată și depusă în arbitraj de persoane neîmputernicite, iar, pe de altă parte, exista într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri o hotărîre arbitrală care a devenit obligatorie pentru părți, însă, în contradicție cu prevederile art.265 lit.e) și/sau art.267 lit.c) CPC Tribunalul Arbitral nu a dispus încetarea procesului și nici scoaterea cererii de pe rol.

Trimiterea în Hotărîrea Curții de Arbitraj la prevederile art.19 din Legea nr.23-XVI din 22.02.2008, ca și temei de respingere a alegațiilor a SC „Universal-Farm” SRL, se apreciază a fi nejustificată, or, în fața arbitrajului partea a invocat chestiuni cu privire abateri de la legislația de procedură civilă, inclusiv cele care nu puteau fi cunoscute ei la etapa prezentării referinței și, în particular, faptul că cererea a fost semnată de persoane neîmputernicite, iar Curtea de Arbitraj a preferat să nu examineze în esență aspectele care vizau nerespectarea normelor legale imperative.

Astfel, în baza art.4 Legea nr.23-XVI din 22.02.2008, citat supra, unul din principiile de bază ale arbitrajului este principiul legalității, iar drept temei de desființare a hotărîrii arbitrale, în virtutea art.480 lit.h)CPC îl constituie faptul că hotărîrea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova.

Potrivit art.1 alin.(3) din Constituție Republica Moldova este un stat de drept.

În conformitate cu doctrina de specialitate, principiile dreptului sunt extrase din dispozițiile constituționale, deduse pe cale de interpretare, sau stipulate în unele documente internaționale importante, iar unul din principiile fundamentale a dreptului, unanim recunoscut, este principiul echității și justiției.

La rîndul său principiul justiției presupune soluții bazate pe dreptate, egalitate, corectitudine atât în procesul de creare a dreptului cât și în cel de aplicare.

Principiul justiției înglobă noțiunile de principiul legalității, principiul autorității lucrului judecat și altele.

Concomitent, în preambulului Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale(Roma,04.XI.1950) este proclamat principiul de preeminență a dreptului, iar în corespundere cu art.6 CEDO, care garantează dreptul la un proces echitabil, hotărârile trebuie să fie bazate pe lege, motivate și să nu predominare arbitrarul.

În final, în temeiul considerațiilor invocate, Colegiul reține că, în speță, hotărîrea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova și just a fost desființată.

Menținînd încheierea recursată, Colegiul atestă că, prima instanță corect a identificat temeiul legal, arătat la art.480 lit.h)CPC, pentru desființarea hotărîrii, însă a citat eronat textul legii, dar această eroare nu poate servi temei de admitere a recursului.

Colegiul notează că, toate alegațiile recurentei invocate în cererea de recurs sunt nefondate, deoarece recurenta, în acest sens, nu a prezentat careva probe pertinente și concludente care ar fi de natură să combată concluziile instanței de fond, expuse în încheierea recursată.

Așadar, avînd în vedere faptul că, încheierea primei instanțe este întemeiată și legală, în concordanță cu art.239 CPC, iar argumentele invocate de către recurentă neîntemeiate, instanța de recurs reiterează concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea primei instanțe.

Din aceste raționamente, în conformitate cu art. art. 423-427 lit. a), 428 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de către recurenta ÎCS “Raiffeisen Leasing”SRL.

Se menține încheierea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 05.10.2015, în cauza civilă la cererea înaintată de SC „Universal-Farm” SRL privind desființarea hotărîrii arbitrale nr.55/289/14 din 18.12.2014, adoptată de Curtea de Arbitraj Internațional de pe lîngă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței

Judecător

Judecător

Budăi Nelea

Efros Valeriu

Muruianu Ion